

**ІНСТИТУТ ФІЗИКИ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ**

Затверджую:

Директор Інституту фізики НАН України
Ізакор НАН України

 М.В. Бондар
«18» Березня 2020 року

ПОЛОЖЕННЯ

про дистанційне навчання в Інституті фізики НАН України

I. Загальні положення

1.1. Це Положення визначає основні засади організації та запровадження дистанційного навчання в аспірантурі Інституту фізики НАН України (далі Інститут). Під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно- комунікаційних технологій.

1.2. Технології дистанційного навчання використовуються Інститутом при проведенні занять через мережу Інтернет під час карантину; форс мажорних обставин. Також вони можуть використовуватися для навчання під час хвороби; для участі у дистанційних конкурсах; отриманні консультацій тощо.

1.3. Метою дистанційного навчання є надання освітніх послуг шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій за певними освітніми рівнями відповідно до державних стандартів освіти.

1.4. Терміни і поняття, які вживаються у цьому Положенні

- асинхронний режим - взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі тощо;
- веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), у тому числі дистанційні курси, - систематизоване зібрання інформації та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння навчальних дисциплін (програм), яке доступне через інтернет (локальну мережу) за допомогою веб-браузера та/або інших доступних користувачеві програмних засобів;
- веб-середовище дистанційного навчання - системно організована сукупність веб- ресурсів навчальних дисциплін (програм), програмного забезпечення управління веб-ресурсами, засобів взаємодії суб'єктів дистанційного навчання та управління дистанційним навчанням; дистанційна форма навчання - форма організації навчального процесу, яка забезпечує реалізацію дистанційного;
- інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання - технології створення, накопичення, зберігання та доступу до веб-ресурсів (електронних ресурсів) навчальних дисциплін (програм), а також забезпечення організації і супроводу навчального процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку, у тому числі Інтернету;
- психолого-педагогічні технології дистанційного навчання - система засобів, прийомів,

кроків, послідовне здійснення яких забезпечує виконання завдань навчання, виховання і розвитку особистості;

- синхронний режим - взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно перебувають у веб-середовищі дистанційного навчання (чат, аудіо-, відеоконференції, соціальні мережі тощо);
- система управління веб-ресурсами навчальних дисциплін (програм) - програмне забезпечення для створення, збереження, накопичення та передачі веб-ресурсів, а також для забезпечення авторизованого доступу суб'єктів дистанційного навчання до цих веб-ресурсів;
- система управління дистанційним навчанням - програмне забезпечення, призначене для організації навчального процесу та контролю за навчанням через Інтернет та/або локальну мережу;
- суб'єкти дистанційного навчання - особи, які навчаються (аспірант, слухач), та особи, які забезпечують навчальний процес за дистанційною формою навчання (наукові та науково-педагогічні працівники тощо);
- технології дистанційного навчання - комплекс освітніх технологій, включаючи психолого-педагогічні та інформаційно-комунікаційні, що надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання у навчальних закладах та наукових установах.

II. Реалізація дистанційного навчання

2.1. Дистанційне навчання реалізовується шляхом:

- застосування дистанційної форми як окремої форми навчання;
- використання технологій дистанційного навчання для забезпечення навчання в різних формах.

2.2. Запровадження дистанційної форми навчання в Інституті можливе за погодженням з МОН України. Дистанційне навчання встановлюється наказом директора Інституту і організовується відповідно до робочих навчальних планів на даний навчальний рік.

Строк навчання слухачів (аспірантів) за дистанційною формою встановлюється Інститутом і має бути не меншим, ніж за денною формою за відповідними спеціальностями. Кількість слухачів (аспірантів), що навчаються за дистанційною формою, визначається відповідно до рішення Вченої ради в межах ліцензованого обсягу підготовки.

2.3. Веб-ресурси, що використовуються у Інституті для забезпечення навчального процесу за дистанційною формою навчання, мають проходити процедуру перевірки в Інституті.

III. Особливості організації навчального процесу за дистанційною формою навчання

3.1. Навчальний процес за дистанційною формою навчання здійснюється у таких формах: навчальні заняття (лекції семінар, консультації та інші); практична підготовка; контрольні заходи; самостійна робота.

3.2. Лекція, консультація, семінар проводяться зі слухачами дистанційно у синхронному або асинхронному режимі відповідно до навчального плану.

3.3. Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання під час навчальних занять, що проводяться дистанційно, забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному або асинхронному режимі.

3.4. Практичне заняття, яке передбачає виконання практичних (контрольних) робіт, відбувається дистанційно в асинхронному режимі. Окремі практичні завдання можуть виконуватись у синхронному режимі, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

3.5. Лабораторне заняття проводиться очно у спеціально обладнаних навчальних лабораторіях або дистанційно з використанням відповідних віртуальних тренажерів і лабораторій.

3.6. Практична підготовка слухачів (аспірантів), які навчаються за дистанційною формою навчання, проводиться за затвердженою навчальним закладом програмою.

3.7. Контрольні заходи з навчальної дисципліни (предмета) при здійсненні підготовки фахівців за дистанційною формою навчання включають контроль знань, умінь та навичок, набутих слухачем у процесі навчання у вигляді заліку чи іспиту. Усі контрольні заходи можуть здійснюватися відповідно до рішення Інституту дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку за умови забезпечення аутентифікації того, хто навчається, або очно.

IV. Забезпечення дистанційного навчання

4.1 Науково-методичне забезпечення дистанційного навчання включає:

- методичні (теоретичні та практичні) рекомендації щодо розроблення та використання педагогічно-психологічних та інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання;
- критерії, засоби і системи контролю якості дистанційного навчання;
- змістовне, дидактичне та методичне наповнення веб-ресурсів (дистанційних курсів) навчального плану/навчальної програми підготовки.

4.2 Системотехнічне забезпечення дистанційного навчання включає:

- апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери, обладнання для відеоконференц-зв'язку тощо), що забезпечують розроблення і використання веб-ресурсів навчального призначення, управління навчальним процесом та необхідні види навчальної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання у синхронному і асинхронному режимах;
- інформаційно-комунікаційне забезпечення із пропускнуою здатністю каналів, що надає всім суб'єктам дистанційного навчання Інституту цілодобовий доступ до веб-ресурсів і веб-сервісів для реалізації навчального процесу у синхронному та асинхронному режимах;
- веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), що необхідні для забезпечення дистанційного навчання;
- програмне забезпечення загального та спеціального призначення (у тому числі для осіб з особливими потребами), яке має бути ліцензійним або побудованим на програмних продуктах з відкритими кодами;
- веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), що необхідні для забезпечення дистанційного навчання, можуть містити:
 - методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання завдань,
 - особливостей контролю тощо;
 - документи планування навчального процесу (навчальні програми, навчально-тематичні плани, розклади занять);
 - відео- та аудіозаписи лекцій, семінарів тощо;
 - мультимедійні лекційні матеріали;
 - термінологічні словники;
 - практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
 - віртуальні лабораторні роботи із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
 - пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів, тестування із перевіркою викладачем;
 - електронні бібліотеки чи посилання на них;
 - бібліографії;

Перелік веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), необхідних для забезпечення дистанційного навчання, визначається Інститутом залежно від профілю навчальної дисципліни.

ПОГОДЖЕНО:

Заступник директора ІФ НАН України В.М. Порошин